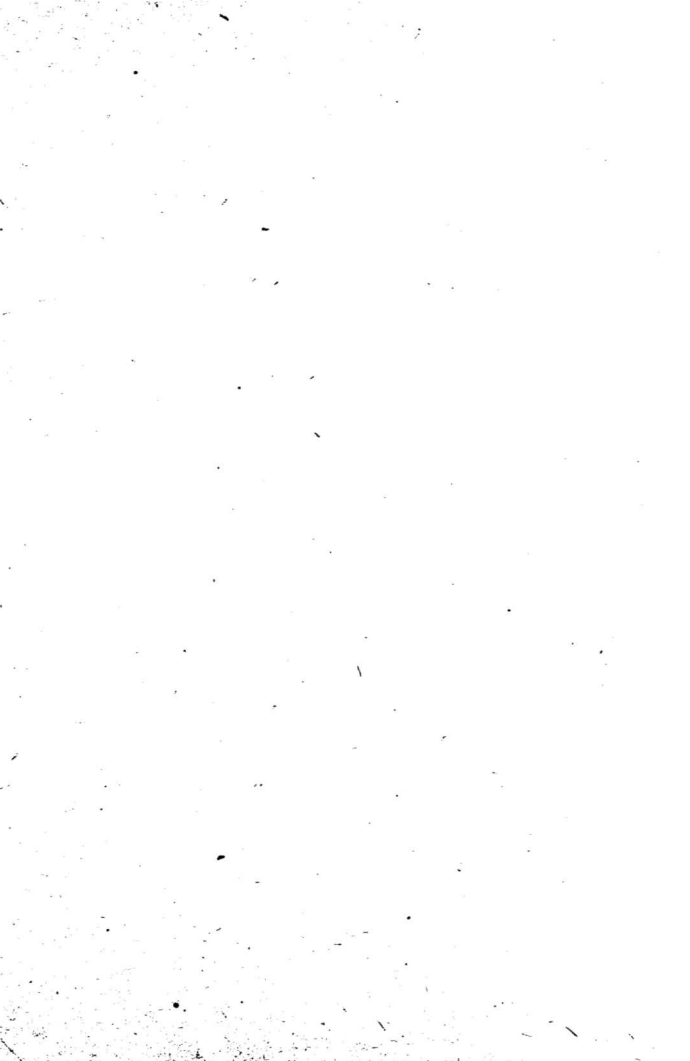

VILNIAUS UNIVERSITETAS

**LIETUVOS ISTORIJOS
STUDIJOS**

2

VILNIUS 1994

LIETUVOS ISTORIJS STUDIJOS

2

Redaktorių kolegija

Alfredas Bumblauskas

Sigitas Jęgelevičius (ats. redaktoriaus pavaduotojas)

Mečislovas Jučas

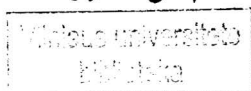
Antanas Kulakauskas

Vygintas Bronius Pšibilskis (ats. redaktorius)

Petras Setkauskis (sekretorius)

Algirdas Šidlauskas

SL-07

TURINYS

STRAIPSNIAI IR PRANEŠIMAI

<i>Stasys Pamerneckis</i> . Feodalinės Lietuvos valstybės herbo kilmės klausimu	3
<i>Edvardas Gudavičius</i> . Vytautas kaip Europos dinastas	12
<i>Rita Trimonienė</i> . Lietuvos didžiosios kunigaikštystės vidaus konsolidacijos ir "politinės tautos" formavimosi problema	17
<i>Neringa Truskauskaitė</i> . Lietuvos didžiojo kunigaikščio 1529 m. nuostatai Vilniaus ir Trakų vaivadijų dvarų laikytojams	34
<i>Irena Valikonytė</i> . Ar Lietuvos didžiojoje kunigaikštystėje XVI a. moteris buvo pilietė	62
<i>Sigitas Jegelevičius</i> . Kas dirbo Lietuvos valstybiniuose archyvuose 1944–1960 metais	74
<i>Leonardas Vytautas Gerulaitis</i> . Vakarietiškas požiūris į istorijos mokslą	86

... DULKES NUŽĖRUS

Lietuvių visuomenės veikėjų kreipimasis į "Rusijos prislėgtųjų tautų ir tikybių komitetą". Parengė Vyginas Bronius Pšibilskis	92
---	----

MOKYTOJUI, STUDENTUI, DĖSTYTOJUI

<i>Edvardas Gudavičius</i> . Lietuvos kelias į pasaulio istoriją	94
<i>Algirdas Jakubčionis</i> . Lietuvos istorijos veikalai iševijoje anglų kalba	101

MOKSLINIS GYVENIMAS

<i>Rimantas Zizas</i> . Mokslinė konferencija "1941-ji Lietuvoje: karo pradžia ir Birželio sukilimas"	113
<i>Sigitas Jegelevičius</i> . 1941 metų Birželio sukilimas ir Vilniaus universitetas	117
<i>Algimantas Merkevičius, Valdemaras Šimėnas</i> . Tarptautinis archeologų kongresas	119
<i>Eugenija Ulčinaitė</i> . Europos universitetų integracija – kultūros ir mokslo vystymosi pagrindas	120
<i>Stanislovas Lazutka</i> . Antrajam Lietuvos Statutui 425 metai	122

KNYGŲ LENTYNA

<i>J. K. Valiunas</i> . Serving Lithuania. – N. Y., 1988. – 288 p. Rec.: Algirdas Jakubčionis. Istorija parodyta per autobiografiją	125
---	-----

JŲ ŠVIESUS ATMINIMAS

Nepaglemžtas tamsos (Povilas Vitkauskas 1930 10 30 – 1991 11 13)	130
Išėjus į nebūtį (Regina Krutulytė 1925 05 26 – 1992 05 07)	131
Povilas Bernatavičius (1932 01 22 – 1992 07 23)	132

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ И СООБЩЕНИЯ

<i>Стасис Памерняцкис</i> . К вопросу о происхождении герба Литовского феодального государства	3
<i>Эдвардас Гудавичюс</i> . Витаутас как европейский династ	12
<i>Рита Тримонене</i> . Проблема внутренней консолидации и "политического народа" Великого Княжества Литовского	17
<i>Неринга Трускаускайте</i> . Уставы великого князя литовского 1529 года державцам имений Виленского и Троцкого воеводств	34
<i>Ирена Валяконите</i> . Была ли женщина в Великом Княжестве Литовском в XVI в. гражданкой	62
<i>Сигитас Егелявичюс</i> . Кто работал в государственных архивах Литвы в 1944–1960 гг.	74
<i>Леонардас Витаутас Герулайтис</i> . Взгляды на западе на историческую науку	86

... СМАХНУВ ПЫЛЬ ВРЕМЕН

Обращение литовских общественных деятелей к Комитету притесняемых Россией народов и вероисповеданий. Подготовил Вигиндас Бронюс Пишибильскис	92
--	----

УЧИТЕЛЮ, СТУДЕНТУ, ПРЕПОДАВАТЕЛЮ

<i>Эдвардас Гудавичюс</i> . Путь Литвы во всемирную историю	94
<i>Альгирдас Якубченис</i> . Труды эмигрантов по истории Литвы на английском языке	101

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

<i>Римантас Зизас</i> . Научная конференция "1941-ый в Литве: начало войны и Июльское восстание"	113
<i>Сигитас Егелявичюс</i> . Июльское восстание 1941 года и Вильнюсский университет	117
<i>Альгимантас Меркявичюс, Вальдемарас Шименас</i> . Международный конгресс археологов	119
<i>Еугения Ульчинайте</i> . Интеграция европейских университетов – основа развития культуры и науки	120
<i>Станисловас Лазутка</i> . Второму литовскому Статуту 425 лет	122

НА КНИЖНОЙ ПОЛКЕ

<i>J. K. Valiunas. Serving Lithuania. – N. Y., 1988. – 288 с. Рец.:</i> Альгирдас Якубченис. История через автобиографию	125
--	-----

ИХ СВЕТЛАЯ ПАМЯТЬ

Не канувший в тьму (Повилас Виткаускас 1930 10 30 – 1991 11 13)	130
Ушедшая в небытие (Регина Крутулите 1925 05 26 – 1992 05 07)	131
Повилас Бернатавичюс (1932 01 22 – 1992 07 23)	132

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I REFERATY

Stasys Pamerneckis. K problemu herbu Litewskiego państwa feudalnego	3
Edvardas Gudavičius. Witold jako dynasta Europejski	12
Rita Trimonienė. Problem konsolidacji wewnętrznej i formowania "narodu politycznego" w Wielkim Księstwie Litewskim	17
Neringa Truskauskaitė. Ustawa Wielkiego Księcia litewskiego z 1529 roku dzierżawcom dworów Wileńskiego i Trockiego województw	34
Irena Valikonytė. Czy kobieta w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI w. była obywatelką	62
Sigitas Jėgelevičius. Pracownicy archiwów państwowych Litwy w okresie lat 1944–1960	74
Leonardas Vytautas Gerulaitis. Poglądy na historię na Zachodzie	86

... PO ZDMUCHNIĘCIU KURZU

Odezwa działaczy społeczeństwa litewskiego do Komitetu narodów i wyznań przez Rosję ugniecionych. Opracował Vyginas Bronius Psibilskis	92
--	----

DLA NAUCZYCIELA, STUDENTA, WYKŁADOWCY

Edvardas Gudavičius. Droga Litwy w dzieje powszechne	94
Algirdas Jakubčionis. Dzieje historii Litwy na emigracji w języku angielskim	101

ŻYCIE NAUKOWE

Rimantas Zizas. Konferencja naukowa: "Rok 1941 na Litwie: początek wojny i powstanie czerwocowe"	113
Sigitas Jėgelevičius. Powstanie czerwocowe 1941 roku i Uniwersytet Wileński	117
Algimantas Merkevičius, Valdemaras Šimėnas. Międzynarodowy kongres archeologów	119
Eugenija Ulčinaitė. Integracja Uniwersytetów europejskich – podstawa rozwoju kultury i nauki	120
Stanislovas Lazutka. 425 lat drugiego Statutu Litewskiego	122

NA PÓŁCE DLA KSIĄŻEK

J. K. Valiunas. Serving Lithuania. N. Y., 1988. 288 s. Rec.: Algirdas Jakubčionis. Historia podana w życiorysie	125
---	-----

IN MEMORIAM

Naprzeków ślepotcie – nie pokonany (Povilas Vitkauskas 1930 10 30 – 1991 11 13)	130
Po odejściu w niebycie (Regina Krutulytė 1925 05 26 – 1992 05 07)	131
Povilas Bernatavičius (1932 01 22 – 1992 07 23)	132

INHALT

ARTIKEL UND MITTEILUNGEN

<i>Stasys Pamerneckis</i> . Zur Frage der Herkunft des Staatswappens des feudalen Litauen	3
<i>Edvardas Gudavičius</i> . Vytautas der Grosse als eine europäische Dynastie	12
<i>Rita Trimonienė</i> . Das Problem der Innenkonsolidation und der Bildung des "politischen Volkes" im Grossfürstentum Litauen	17
<i>Neringa Truskauskaitė</i> . Die Anweisungen des litauischen Grossfürsten 1529 für Kreisverwalter von Vilnius und Trakai	34
<i>Irena Valikonytė</i> . Galt die Frau des 16 Jhs. im Grossfürstentum Litauen als eine Bürgerin?	62
<i>Sigitas Jegelevičius</i> . Wer arbeitete in Staatsarchiven Litauens in den Jahren 1944–1960	74
<i>Leonardas Vytautas Gerulaitis</i> . Westliche Auffassungen von Geschichtswissenschaft	86

DIE VERGANGENHEIT WIEDER AUFFRISCHEN

Appell der Persönlichkeiten des öffentlichen Lebens Litauens ans "Komitee der unterdrückten Völker und Religionen Russlands". Vorbereitet <i>Vigintas Bronius Pšibilskis</i>	92
---	----

DEM LEHRER, DEM STUDENTEN ...

<i>Edvardas Gudavičius</i> . Litauens Weg in die Weltgeschichte	94
<i>Algirdas Jakubčionis</i> . Werke der litauischen Geschichte in Emigration auf English	101

WISSENSCHAFTLICHES LEBEN

<i>Rimantas Zizas</i> . Wissenschaftliche Konferenz "Das Jahr 1941 in Litauen: Kriegsausbruch und Juniaufstand"	113
<i>Sigitas Jegelevičius</i> . Der Aufstand im Juni 1941 in der Universität Vilnius	117
<i>Algimantas Merkevičius</i> . Valdemaras Šimėnas. Internationaler Archäologiekongress	119
<i>Eugenija Ulcinaitė</i> . Die Integration der Universitäten Europas – die Grundlage für die Entwicklung von Kultur und Wissenschaft	120
<i>Stanislovas Lasutka</i> . Der 425. Jahrestag des Zweiten Statutes Litauens	122

AUF DEM BUCHERREGAL

<i>J. K. Valiūnas</i> . Serving Lithuania. N. Y., 1988. – 288 p. Rez. von <i>A. Jakubčionis</i> . Geschichte gezeigt durch die Autobiographie	125
---	-----

SIE BLEIBEN IM GUTEN ANDENKEN

<i>Povilas Vitkauskas</i> (30 10 1930 – 13 11 1991)	130
<i>Regina Krutulytė</i> (26 05 1925 – 07 05 1992)	131
<i>Povilas Bernotavičius</i> (22 01 1932 – 23 07 1992)	132

CONTENTS

ARTICLES AND REPORTS

<i>Stasys Pamerneckis</i> . Some aspects concerning the State Emblem of feudal Lithuania	3
<i>Edvardas Gudavičius</i> . Vytautas as European dynast	12
<i>Rita Trimonienė</i> . Internal consolidation and "political nation" formation of the Grand Duchy of Lithuania	17
<i>Neringa Truskauskaitė</i> . Regulations of the Grand Duke of Lithuania for the landowners of Vilnius and Trakai in 1529	34
<i>Irena Valikonytė</i> . Was a woman considered to be a citizen of the Grand Duchy of Lithuania in the 16th century?	62
<i>Sigitas Jegelevičius</i> . Who ran the state archives of Lithuania in the 1944 – 1960's?	74
<i>Leonardas Vytautas Gerulaitis</i> . Historical science from the Western point of view.	86

HAVING SWEEPED AWAY DUST

An appeal of Lithuanian public men to "The committee of suppressed nations and religious faiths of Russia". Prepared by Vygintas Bronius Pšibilskis.	92
---	----

SCHOLARS, STUDENTS AND TEACHERS ...

<i>Edvardas Gudavičius</i> . Lithuania's road to the World History	94
<i>Algirdas Jakubčionis</i> . Works on Lithuanian history issued by emigrants (in English).	101

SCIENTIFIC LIFE

<i>Rimantas Zizas</i> . The Conference "The 1941's in Lithuania: the beginning of the war and the June's uprising"	113
<i>Sigitas Jegelevičius</i> . The uprising in June, 1941 and Vilnius University	117
<i>Algimantas Merkevičius</i> . Valdemaras Šimėnas. International Congress of archaeologists	119
<i>Eugenija Ulčinaitė</i> . Integration of European Universities – the basis for scientific and cultural development	120
<i>Stanislovas Lazutka</i> . The 425th anniversary of the Lithuania's Statute	122

A BOOK – SHELF

<i>J. K. Valiunas</i> . Serving Lithuania. – (N. Y., 1982) – 288 p. Ref.: <i>A. Jakubčionis</i> . History through autobiography	125
---	-----

IN MEMORIAM

Escaped from darkness. (<i>Povilas Vitkauskas</i> . 1930 10 30 – 1991 11 13)	130
Gone forever (<i>Regina Krutulytė</i> . 1925 05 26 – 1992 05 07)	131
<i>Povilas Bernotavičius</i> (1932 01 22 – 1992 07 23)	132

LIETUVOS ISTORIJOS STUDIJOS 2. Ats. redaktorius Vygintas Brenius
Pšibilskis.

Redaktorė Z. Bliznikienė
Korektorė V. Vitkauskienė

SL 381. 1994 04 26. 7,78 leidyb. apsk. l. Tiražas 300 egz. Užsakymas 334.

Išleido Vilniaus universiteto leidykla. Universiteto 3. 2734 Vilnius.
Rinko ir maketavo Techninis skyrius. Spausdino VU spaustuvė.
Skapo 13. 2734 Vilnius.

Kaina 1.5 Lt

VU BIBLIOTEKA

003 07656229 8

